

Závěrečná zpráva projektu Příběhy našich sousedů jižní Morava (Bílovice nad Svitavou, Blansko, Šlapanice, Velké Opatovice, Vyškov) školní rok 2021/2022

Realizátor: POST BELLUM, z. ú.
MgA. Michaela Chalupská, hlavní koordinátorka projektu
michaela.chalupska@postbellum.cz, 777 958 528

zprávu vypracovala: **Ing. Michaela Veselá**, místní koordinátorka projektu
michaela.vesela@postbellum.cz, 776 794 447

Na jaře školního roku 2022 proběhl projekt Příběhy našich sousedů v okolí Brna. Všechny zúčastněné obce (Bílovice nad Svitavou, Blansko, Šlapanice, Velké Opatovice a Vyškov) se jej zúčastnily poprvé. Zapojila se jedna střední škola (z Blanska) a čtyři základní školy, celkem pět týmů, každý se svým vedoucím pedagogem. Výstupem projektu je 5 nahrávek pamětníků.

S oslovováním základních škol jsme začali už na podzim 2021, abychom od ledna mohli začít s motivačními hodinami a s přípravou učitelů a žáků na nahrávání pamětnického rozhovoru. Přihlásily se následující školy: ZŠ Bílovice nad Svitavou, ZŠ Šlapanice, ZŠ Velké Opatovice, ZŠ Morávková Vyškov a SŠ TEGA Blansko. Všichni zapojení učitelé byli během ledna a února 2022 proškoleni místní koordinátorkou, která je seznámila s metodikou projektu, popsala jim jednotlivé fáze projektu a jeho harmonogram. Po individuální dohodě v každé škole potom místní koordinátorka

ve spolupráci s učiteli realizovala v zapojených základních školách dle individuální potřeby motivační hodiny pro žáky, na základě kterých potom učitelé sestavili **dvou až pětičlenné žákovské týmy**.

Žákovský tým v **ZŠ Bílovice nad Svitavou** vznikl pod vedením paní učitelky Hany Odrikové. V **SŠ TEGA Blansko** pracovaly děti pod vedením pedagožky Kateřiny Kolářové. Pan učitel David Paulík sestavil tým v **ZŠ Šlapanice**. Pod vedením paní učitelky Jitky Budigové vznikl tým v **ZŠ Velké Opatovice** a v **ZŠ Morávka Vyškov** sestavila tým paní učitelka Petra Poláková.

Společným úkolem všech pěti týmů bylo **setkat se s pamětníkem, vyslechnout si jeho vyprávění a pamětnický příběh následně zpracovat a veřejně prezentovat**.

Za velký úspěch považujeme, že se čtyřem týmům podařilo najít si pamětníky přímo ve svém okolí. Jednomu týmu s výběrem pamětníka pomohla místní koordinátorka. V jednom případě žáci nahrávali přímo prababičku jednoho ze členů týmů. Konkrétně se jednalo o tým ze ZŠ Šlapanice (Eva Hotová). Pamětnici Irenu Bláhovou ze ZŠ Morávka Vyškov díky svým blízkým rodinným vazbám k ní oslovila přímo místní koordinátorka. V SŠ TEGA Blansko pomohla s výběrem paní učitelka a studenti po zjištění kreativních a vypravěčských schopností pamětníka pana Bechra souhlasili. Zapojení žáci ze ZŠ Velké Opatovice oslovili místního bývalého horníka pana Bohuslava Ille, jehož profese a vtip je zaujala. Paní učitelka Hana Ondriková ze ZŠ Bílovice nad Svitavou společně se svým týmem velmi intenzivně po pamětníkovi pátrala a nakonec se jí podařilo domluvit nahrávání s paní Ludmilou Pechovou ve spolupráci s její dcerou.

Tým ZŠ Morávková, Vyškov s Irenou Bláhovou

Tým SŠ TEGA Blansko s Arnoštem Bechrem

V projektu byly zaznamenány životní příběhy těchto pamětníků:

Bohuslav Bechr, *1952

Malíř, kreslíř, sběratel, tramp a milovník přírody. Je spoluautorem publikace Pověsti z Blanska a Moravského krasu, které obohatil nejen svými kresbami, ale také svými autorskými pověstmi z Ráječka.

Irena Bláhová, roz. Valterová, *1931

Tvořivá pedagožka, která aktivně prosazovala demokracii, věnovala se Sokolu i Skautu.

Eva Hotová, roz. Konečná, *1946

Paní Eva Hotová zažila během svého pestrého života několikeré útrapy. V roce 1968 se vdala a krátce na to začala invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa.

Bohuslav Ille, *1966

Jeho prvním zaměstnáním se stal elektrikář v Dole sv. Anny Březina, zde dále pokračoval jako údržbář. Po ukončení těžby a zavření tohoto dolu začal pracovat ve Skládce odpadů - PD Refractories CZ a.s.

Ludmila Pechová, roz. Škaroupková, *1930

Ludmila Pechová se narodila v Bílovicích nad Svitavou do rodiny veterána z první světové války. Otec se účastnil první světové války, kvůli zranění a za zásluhy v ní dostal trafikou, o kterou později díky znárodnění přišli.

Před samotným setkáním s pamětníkem všechny týmy absolvovaly **workshop „Jak natočit pamětníka“** vedený místní koordinátorkou. V rámci workshopu si děti osvojily zásady natáčení rozhovoru celoživotních vzpomínek a naučily se ovládat nahrávací techniku. Během února a března pak probíhala **setkání pamětníků s dětmi**, většinou přímo u pamětníků doma, v místech, kde žili většinu života. Žáci vyprávění celoživotních vzpomínek zaznamenali na diktafon a celé setkání zdokumentovali i fotograficky. Využívali předem připravené otázky a zároveň se postupně vyptávali na různé souvislosti, které vyplynuly během rozhovoru. Někteří pamětníci dětem při rozhovoru ukazovali dobové fotografie a různé další materiály související s jejich životním osudem.

Většina týmů se po návštěvě u pamětníka zúčastnila **workshopu „Jak vyprávět příběh“**, jehož cílem je seznámit děti se základy narativní techniky a pomoci jim v uchopení pamětnického příběhu před přípravou rozhlasové reportáže.

Audioworkshop - tým ZŠ Bílovice nad Svitavou

Tým ZŠ Morávková Vyškov v Českém rozhlasu

V projektu vznikly **tři rozhlasové reportáže a dvě video reportáže**. Tři týmy společně se svými učiteli navštívily **audio workshop v Českém rozhlasu**, kde si pod vedením redaktorky namluvily své vstupy a podle předem připraveného scénáře společně s redaktorkou daly dohromady výslednou reportáž. Všechny reportáže stejně jako další výstupy a fotografickou dokumentaci z průběhu projektu jsme zveřejnili na webových stránkách projektu:

<https://www.pribehynasichsousedu.cz/bilovice-nad-svitavou-blansko-slapanice-velke-opatovice-a-vyskov/bilovice-nad-svitavou-blansko-slapanice-velke-opatovice-a-vyskov-2022/>.

Nahrávky celoživotního vyprávění, které jednotlivé žákovské týmy pořídily, byly předány k editaci a budou umístěny na webových stránkách internetového archivu vzpomínek pamětníků www.pametnaroda.cz.

Slavnostní závěrečná prezentace proběhla ve čtvrtek 16. června 2022 od 17 hodin v Křišťálovém sále Staré radnice v Brně. Před samotným vystoupením žákovských týmů pronesla úvodní slovo starostka Velkých Opatovic Ing. Kateřina Gebrichová.

Závěrečná prezentace

Úkolem dětí bylo představit životní příběh pamětníka veřejnosti a odborné porotě, ve které zasedli historik Miroslav Nedorostek, novinář Josef Špidla z Vyškova a učitel ze ZŠ Rájec-Jestřebí Daniel Tintěra. Porotci hodnotili nejen vystoupení dětí na závěrečné prezentaci, ale také všechny výstupy, které během půlroční práce dětí vznikly. V Křišťálovém sále Staré radnice je nejvíc zaujal reklamní „panák“ vyrobený žáky ze ZŠ Morávková Vyškov. Precizní zpracování a sebevědomé vystupování oslovilo diváky i porotce. **Žáci ze ZŠ Morávková, Vyškov** byli nejen díky této vydařené prezentaci, ale zejména kvůli povedené audio reportáži, vyhlášeni **na prvním místě**.

Všechny zapojené děti si odnesly certifikát potvrzující účast v projektu, dárkové předměty od **Megabooks** a **Racia**, volnou vstupenku do **Hvězdárny a planetária Brno** a poukaz do **Sport Balkán**. Vítězný tým dostal poukaz na volný vstup do **Jumpparku a Tronlaser arény**. Dále žáci obdrželi volné vstupenky do **Aquaparku Vyškov** a **kina ve Vyškově**. Občerstvení po závěrečné prezentaci bylo připraveno z **cukrárny Janský** z Vyškova a **chlebíček by Kolbaba** z Brna.

Na závěr jsme poprosili zapojené učitele, aby celý projekt zhodnotili. Jejich ohlasy byly většinou velmi pozitivní. Stejně jako v minulém ročníku kladně hodnotili zejména příležitost setkat se

s pamětníkem dějinných událostí a možnost navštívit Český rozhlas. V hodnoceních též zaznělo, že se díky účasti v projektu žáci zlepšili v některých dovednostech, jako např. práce v týmu, vedení diskuze, schopnost dokončit dlouhodobou projektovou práci apod.

Projekt Příběhy našich sousedů **jižní Morava** proběhl úspěšně a za dodržení smluvních podmínek. Finanční prostředky poskytnuté realizátorovi projektu od obce Velké Opatovice, Základní školy Bílovice nad Svitavou, Základní školy Šlapanice a nadace Tři brány byly čerpány v souladu s uzavřenou smlouvou a schváleným rozpočtem projektu. Velice všem děkujeme za poskytnutou podporu.

Ve Vyškově dne 14. července 2022

Michaela Veselá

Koordinátorka projektu